

Rapport

Datum: 25 januari 2011

Rapportnummer: 2011/023

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de gemeente Apeldoorn hem een brief heeft gestuurd, waarvan op de envelop een tekst was vermeld, "Alstublieft, 50 euro voor u!".

Beoordeling

I. Bevindingen

Het rijk had in november 2008 besloten om alle huishoudens van Nederland met een laag inkomen een decembertoelage te geven van € 50 ter compensatie voor gestegen energiekosten en voedselprijzen. Aan de gemeenten was vervolgens gevraagd om deze toelage uit te betalen. De gemeente Apeldoorn droeg ook zelf extra middelen bij, zodat meer mensen ervoor in aanmerking kwamen. Het college van burgemeester en wethouders had besloten dat alle huishoudens met een inkomen tot 125% van het sociaal minimum de decembertoelage zouden krijgen. Ruim 10.000 Apeldoornse huishoudens kregen een persoonlijke brief van de gemeente, waarin stond hoe zij de € 50 konden ontvangen. Bijna de helft van de ruim 10.000 Apeldoornse huishoudens kreeg de € 50 automatisch overgemaakt op de bankrekening, omdat alle benodigde gegevens bekend waren bij de gemeente. Voor de andere helft van de groep gold, dat de decembertoelage werd overgemaakt, zodra enkele gegevens waren ingevuld en teruggestuurd naar de gemeente. Eind 2008 zijn er drie soorten brieven verstuurd: 1. naar mensen van wie zeker was dat zij in aanmerking kwamen voor de € 50 en van wie het rekeningnummer bekend was, 2. naar mensen die in aanmerking kwamen van wie het rekeningnummer niet bekend was en 3. naar mensen van wie niet zeker was of ze recht hadden op de € 50. Bij deze laatste brief zat een aanvraagformulier. Verzoeker, de heer B. ontving van de gemeente een uitkering op het sociaal minimum. Eind 2008 stuurde de gemeente de heer B. de brief over de decembertoelage. De brief zat in een envelop met daarop het gemeentelogo en de tekst "Alstublieft, 50 euro voor u!". Ondanks dat de adressering correct was, is de brief verkeerd bezorgd. Volgens de heer B. is hij in de buurt nu bekend als een armoedzaaier en wordt hij door sommigen meewarig aangekeken en door anderen met de nek.

Standpunt gemeente

Zeer waarschijnlijk behoorde de heer B. tot de eerste groep mensen van wie zeker was dat zij in aanmerking kwamen voor de € 50 en van wie het rekeningnummer bekend was, (mede gelet ook op het feit dat het geld op 5 december 2008 was gestort). Er was voor gekozen om ook aan deze groep toch een brief te sturen, omdat de praktijk uitwees dat als het bedrag zonder meer wordt gestort, mensen dat vaak niet opvalt. Als ze dan later alsnog van de actie horen, zou dat kunnen leiden tot vragen als: "Waarom heb ik dat niet gehad?" of "Wanneer wordt het geld gestort?" en tot het alsnog indienen van een aanvraag. Door een brief te sturen werd dat voorkomen. Het was voor de gemeente niet

meer helemaal duidelijk wanneer de brieven waren verstuurd. Het kon dus zijn dat mensen eerst het geld hadden ontvangen en daarna de brief hadden ontvangen. Maar ook in dat geval geldt dat het duidelijker en ook zorgvuldig is, gelet op de hierboven genoemde redenen om een brief te sturen waarin de mensen op de actie attent werden gemaakt. Voor een tekst op de buitenzijde van de envelop was gekozen, omdat de ervaring leerde dat veel mensen een brief van de gemeente niet open maken. Post van de gemeente wordt namelijk vaak niet als positief ervaren. De gemeente was opgedragen om al het nodige te doen om de actie onder de aandacht te brengen. De actie was een groot succes, aldus de gemeente. Ondanks het feit dat de adressering juist was, is deze verkeerd bezorgd. De gemeente vindt niet dat de privacy van de heer B. was geschonden. Daarvoor moest de brief daadwerkelijk gelezen zijn. Bovendien was de brief naar een heel brede doelgroep verstuurd, die lang niet allemaal in een financieel armlastige situatie verkeerden.

Standpunt verzoeker

De heer B. vindt dat iedereen, die de aan hem gerichte brief heeft gezien, de inhoud heeft begrepen, omdat de gemeente veel aandacht heeft besteed aan het onder de aandacht brengen van de actie. Volgens hem was het een volstrekt overbodige brief, die helemaal niet verstuurd had hoeven te worden, omdat de gemeente het bedrag van € 50 zonder briefwisseling op zijn girorekening had kunnen storten. Op 5 december 2008 was dat al geschied. Er waren volgens hem andere methoden die de privacy niet schenden.

II. Beoordeling

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd. Het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer is neergelegd in verdragen en de Grondwet. Dit vereiste impliceert onder meer dat een overheid instantie persoonsgegevens van burgers, zoals inkomensgegevens zorgvuldig behandelt. Daarbij wendt de instantie voor het bereiken van een bepaald doel dat middel aan, waarbij de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen niet onnodig wordt bezwaard en dat in evenredige verhouding staat tot dat doel.

De gemeente had gekozen voor een tekst op de buitenzijde van de envelop, omdat de ervaring leerde dat veel mensen een brief van de gemeente niet open maken. De Nationale ombudsman wil dit aannemen en heeft oog voor het belang van de actie. Echter, uit de tekst op de envelop kan een derde afleiden dat de heer B. een laag inkomen heeft. De heer B. ervaart dit terecht als een schending van zijn privacy. Dat andere inwoners dit misschien niet zo ervaren, doet hier niet aan af. Een envelop van de gemeente zonder opschrift dat iets zegt over de inhoud, zal misschien niet door iedereen worden opengemaakt, maar daar heeft de gemeente geen nadeel van. In dit geval de heer B. overigens ook niet, aangezien hij tot de categorie behoorde, waarvan zowel het inkomen als het bankrekeningnummer bij de gemeente bekend was. De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de heer B. prevaleert hier dan ook.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de gemeente Apeldoorn is gegrond wegens schending van het vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd, in dit geval het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

Onderzoek

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond